

**Karta ewidencyjna
grobu wojennego**

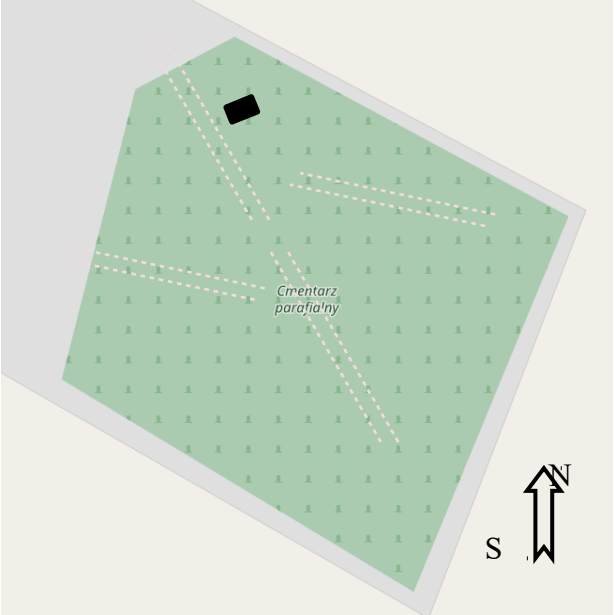
Gmina: SIEDLEC

Nr ewidencyjny: 3029022_1

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
GRÓB INDYWIDUALNY	GRÓB ANNY SEWOHL	KOPANICA
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 r.	

Adres wojew. / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / WOLSZTYŃSKI / SIEDLEC
ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY UL. KOŚCIELNA , Kopanica, Siedlec
Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia rzymskokatolicka p.w. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej, ul. Poniatowskiego 51/53, Kopanica / 302902 2.0012.682
Kwatura, rząd / ewent. lokalizacja opisowa, GPS	blisko bramy cmentarnej, tuż przy głównej alei – po jej lewej stronie (kwatura czwarta, rząd szósty, grób 31). GPS: 52°05'28.6"N 15°55'08.2"E (52.091278, 15.918944)
Podstawowa informacja o pochowanych	Anna Sewohl, cywil, zastrzelona przypadkowo przez żołnierza polskiego (podczas przeprowadzania przez linię frontu Polaka z armii niemieckiej)
Datowanie	2014
Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
Wymiary (szer., głęb., wys.)	Część pozioma: 182 cm x 90cm, wys. 30cm; tablica pionowa: wys. od jej podstawy do górnej krawędzi krzyża 109cm, max szerokość 95cm, gr. 7 do ok 20cm;
Material	Granit

Szkic sytuacyjny	Opis obiektu i inskrypcje	
 <p>źródło podkładu planu: © autorzy OpenStreetMap</p>	<p>Na granitowym nagrobku w formie leżącego prostopadłościanu posadowiona pionowa płyta granitowa, której tylko przód jest szlifowany, boki i tył nieregularne - bez szlifowania, ze śladami obróbki. Na płycie krzyż i inskrypcja piaskowane i malowane na czarno, krzyż częściowo wystaje ponad górną krawędź płyty. Na części poziomej nagrobka, z przodu tabliczka granitowa z wizerunkiem Wielkopolskiego Krzyża Powstańczego i napisem „POWSTANIEC WIELKOPOLSKI”</p> <p>Treść inskrypcji:</p> <p style="text-align: center;">Ś.P. ANNA SEWOHL UR. 28.1.1902. POLEGŁA 20.5.1919 JAKO OFIARA ZMARTWYCHWSTAJĄCEJ OJCZYZNY POLSKIEJ DOBRY JEZU A NASZ PANIE DAJ JEJ WIECZNE SPOCZYWANIE</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
<p>1. Stan b. dobry (czerwiec 2017)</p>	<p>1. Wiesław Olszewski, Łukasz Jastrząb „<i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego od 27 grudnia 1918 roku do 8 marca 1920 roku</i>”, Koszalin 2009, str.: 366</p> <p>2. Paweł Anders „<i>Miejsca pamięci Powstania Wielkopolskiego</i>”, Poznań 2010, str. 77</p> <p>3. D. Poszwiński, <i>Gmina Siedlec w Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919</i>, 3 III 2006, Gmina Siedlec Serwis Informacyjny, Urząd Gminy Siedlec, http://www.siedlec.pl/powstanie-wielkopolskie_wpisy_298.html (dostęp 15 III 2018)</p> <p>4. M. Springer, <i>Chobienice. Zarys dziejów</i>, Wolsztyn 2001, s. 135.</p> <p>5. 147 „<i>Orełdownik na Powiat Wolsztyński</i>”, 23 V 1923,</p> <p>Załączniki</p> <p>1. Zdjęcia grobu i cmentarza – zdjęcia cyfrowe</p>	<p>A. Dane z tablic na nagrobkach: <i>j.w.</i></p> <p>B. Dane z Listy Strat (bibliografia poz. 1): Sewohl Anna, cywil, *28.01.1902 zam. Jaromierz, +20.05.1919 poległa.</p> <p>C. Jabłoński T., <i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego 1918/1919</i>, Warszawa 1936: nie figuruje na tej liście.</p> <p>D. 17-letnia Anna Sewohl podczas przekraczania granicy niemiecko-polskiej i przeprowadzania przez nią Polaka – lekarza z armii niemieckiej, została wg jednej z relacji zastrzelona przypadkowo przez stojącego na warcie polskiego żołnierza; według innych, poległa jako łączniczka powstańcza podczas przekraczania granicy niemiecko-polskiej i przeprowadzania przez nią polskiego lekarza.</p> <p>23 maja 1923 r. odsłonięto i poświęcono pomnik nagrobny, usunięty w 2014 i zastąpiony współczesnym granitowym.</p> <p>A. Pierwotny pomnik nagrobny wykonano ze sztucznego kamienia w formie steli z metalowym krzyżem na jej szczycie oraz umieszczonym przed nią murem obramieniem. Został usunięty w roku 2014 i zastąpiony nagrobkiem z szarego granitu. Zachowano treść oryginalnej inskrypcji.</p>
<p>Opracowanie karty (autor, data, podpis): Adam S. Kaczmarek, fot.: Adam S. Kaczmarek IPN Poznań, czerwiec 2017 / Aktualizacja Bartosz Biegała 30.01.2019 r.</p>		